

SIA "RIXJET Riga"

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Informācija ir paredzēta blakus esošajiem iedzīvotājiem un komersantiem, kurus var apdraudēt rūpnieciska avārija, informēšanai par rīcību šādas rūpnieciskas avārijas vai ugunsgrēka gadījumā SIA „RIXJET RIGA” aviācijas degvielas terminālā, Mazā Gramzdas ielā 9, lidostā „Rīga”, Mārupes novadā (turpmāk – objekts). Objektam piemēro Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” prasības. Objekta atbildīgā persona ir valdes priekšsēdētājs Miķelis Jansons. Objekta īpašnieki – divas juridiskas personas un divas fiziskas personas.

Objekts ir sagatavojis, regulāri uztur un iesniedz atbildīgajām institūcijām aktuālo obligāto dokumentāciju - Valsts vides dienestam “Iesniegums par bīstamajām vielām objektā” un B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujā noteikto informāciju; Vides pārraudzības valsts birojam “Rūpniecisko avāriju novēršanas programma”; Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam “Civilās aizsardzības plāns”.

Objekta saimnieciskā darbība ir saistīta ar aviācijas degvielas – reaktīvo dzinēju degvielas Jet A-1 - pārkraušanu un uzglabāšanu rezervuāros ar tālāku padošanu lidmašīnu (gaisa kuģu) uzpildei. Aviācijas degvielas piegāde uzņēmumam notiek ar autocisternām. Uzņēmumā ir izbūvēts arī vietējais dīzeļdegvielas uzpildes punkts uzņēmuma autotransporta nodrošināšanai ar degvielu.

Bīstamo ķīmisko vielu raksturojums

- **Aviācijas degviela – reaktīvā degviela JET A-1:**

3. bīstamības kategorijas uzliesmojošs šķidrums. Šī viela ir bezkrāsains, ūdenī mazšķīstošs šķidrums. Bīstamas īpašības – uzliesmojošs, kairinošs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem, izraisa orgānu bojājumus. Simptomi un iedarbības sekas – reibonis, uzbudinājums, eiforija, apziņas un koordinācijas traucējumi, nelabums, galvas sāpes, iespējama pneimonija, sausina ādu, izraisa acu asarošanu, aknu un nieru darbības traucējumus.

- **Dīzeļdegviela:**

3. bīstamības kategorijas uzliesmojošs šķidrums. Šī viela ir gaistošs šķidrums, vieglāks par ūdeni, ūdenī nešķīst. Virs šķidrums virsmas var veidoties uzliesmojošu tvaiku un gaisa maisījums. Bīstamas īpašības – uzliesmojošs, kaitīgs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem. Simptomi un iedarbības sekas – sausina ādu, izraisa dermatītus, kairina gļotādu un acis, reibonis, nelabums, galvas sāpes, iespējama eiforija, gremošanas trakta iekaisums, aknu un nieru bojājumi, ietekme uz centrālo nervu sistēmu.

Informācija par rūpnieciskas avārijas bīstamību un riska faktoriem

Liela apjoma bīstamo vielu noplūdes gadījumā objekta apkārtnē var izplatīties spēcīgs naftas produktu aromāts. Ugunsgrēka gadījumā izplatīsies siltumstarojums un degšanas produkti (kvēpi un dūmi).

Pastāv sekojoši rūpnieciskas avārijas bīstamības izpausmes veidi un scenāriji - naftas produktu noplūdes gadījumā var rasties :

- sprādzienbīstama vide;
- vides, tajā skaitā grunts un gruntsūdens, piesārņojums;
- toksiska vide;
- ugunsgrēks;
- sprādziens.

Riska novērtēšanas rezultātā augstākās avāriju riska varbūtības ir identificētas naftas produktu noliešanas procesam no autocisternām uz rezervuāriem autocisternu noliešanas estakādē. Autocisternu noliešanā avārijas situācijas ar produkta noplūdi un degšanu vai sprādzienu var veidoties tikai notiekot tehnoloģiskajam procesam, jo uzpildītas autocisternas teritorijā netiek uzglabātas. Iespējamās ietekmes uz cilvēka veselību, dzīvību, īpašumu un vidi avārijas situācijas ir šādas:

- toksiska iedarbība - lielu koncentrāciju ieelpošana var ietekmēt centrālo nervu sistēmu, ko raksturo nelabums, galvassāpes, reibonis, koordinācijas traucējumi, temperatūras pazemināšanās, pulsa palēnināšanās, klepus;

- sprādziens un pārspiediens – iekšējo orgānu bojājums, ēku un būvju daļēja sabrukšana, apkārtnes teritorijas iespējama aizdegšanās.

Avārijas sekas (piemēram, naftas produktu tvaiki, smaka, dūmi, siltumstarojums) var būt atkarīgas no izplūdušo gaišo naftas produktu daudzuma, noplūdes intensitātes un vietas, no meteoroloģiskajiem apstākļiem un citiem faktoriem.

Objekts pastāvīgi īsteno preventīvos pasākumus iespējamo avāriju varbūtības un seku samazināšanai. Rūpnieciskās avārijas gadījumā avāriju seku likvidēšanu veiks objekta personāls sadarbībā ar specializētām līgumorganizācijām un to piesaistītajiem resursiem, kā arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (turpmāk – VUGD). Objekts ir nodrošināts ar ugunsdzēsības un citiem materiāltehniskajiem resursiem pietiekamā apjomā, lai rūpnieciskās avārijas gadījumā veiktu avārijas likvidēšanas un ierobežošanas pasākumus.

Apdraudētās teritorijas iedzīvotāju, iestāžu un komersantu brīdināšana avārijas gadījumā

Objektā ir stingri noteikta iekšējā un ārējā trauksmes un apziņošanas kārtība avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā. Objekta apsardze veiks avāriju apziņošanas shēmā norādīto valsts institūciju un iestāžu apziņošanu.

Objekta teritorijā ir uzstādītas arī trauksmes sirēnas (dzirdamas visā objekta teritorijā). Sirēnas ir paredzētas vispārējās trauksmes izziņošanai rūpnieciskās avārijas gadījumā. Rūpnieciskās avārijas gadījumā objektā tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas. Dzirdot objekta teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, pievērsiet uzmanību notiekošajam uzņēmuma teritorijā un apkārtnē. Apdraudējuma gadījumā netuvoties objektam! Rīkojieties atkarībā no situācijas un saskaņā ar zemāk norādītajiem ieteikumiem rīcībai avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Iedzīvotāju operatīvai apziņošanai, atkarībā no avārijas bīstamības pakāpes, var tikt izmantoti operatīvo dienestu transportlīdzekļi ar skaļruņiem, kas brīdinās un informēs apdraudētajā zonā esošos cilvēkus par draudiem un sniegs informāciju par aizsardzības pasākumiem un evakuācijas kārtību.

Blakus esošos uzņēmumus par rūpnieciskās avārijas draudiem apsardzes darbinieki informēs telefoniski.

Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu tālr. numurs -- 112

Rīcība avārijas gadījumā un aizsardzības pasākumi

Avārijas gadījumā aicinām ievērot operatīvo dienestu rīkojumus un prasības!

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde

Rīcība, atrodoties telpās:

Aizveriet un noblīvējiet logus un durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus, nosūces mehānismus un izslēdziet ventilatorus, kondicionierus. Ja ir aizdomas par sprādzienbīstamu tvaiku koncentrāciju veidošanos telpās – neizmantojiet atklātu uguni un elektroierīces.

Aizsargājiet elpošanas ceļus, izmantojot ūdenī samērcētus vates-marles apsējus, citus vairākkārt salocītus aizsargapsējus no gaisu caurlaidīga materiāla vai Jūsu rīcībā esošus respiratorus ar speciāliem filtriem.

Ja iespējams, pārliecinieties, vai Jūsu kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties. Drošas telpas atstājiet tikai pēc atbildīgo pašvaldības vai valsts institūciju paziņojuma saņemšanas. Pēc avārijas seku likvidēšanas, atveriet logus, lai izvēdinātu telpas.

Rīcība, atrodoties ārpus telpām:

Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus!

Saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot naftas produktu smaku, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Neejiet dūmu vai ķīmisko vielu tvaiku miglas virzienā. Atgriezieties tikai pēc operatīvo dienestu atļaujas.

Ja Jums ir apgrūtināta elpošana, samērcējiet jebkuru gaisu caurlaidīgu audumu ūdenī un elpojiet caur to. Ja tas nav iespējams, centieties aizturēt elpu vai veikt īsas, seklas ieelpas. Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa **tālruni – 113**.

Ugunsgrēks objekta teritorijā

Rīcība:

Saņemot brīdinājumu par ugunsgrēku vai liela piedūmojuma gadījumā, aizveriet un noblīvējiet logus, ventilācijas lūkas, dūmvadus. Spraugas durvīs noblīvējiet ar samitrinātu audumu. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem).

Evakuācija no dzīves vietas:

Ja nepieciešama operatīva un īslaicīga evakuācija, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus (pase, ID karte), naudu, bankas kartes, mobilo telefonu, tā lādētāju, portatīvo radioaparātu ar baterijām un medikamentus, ja Jums tos nepieciešams lietot regulāri. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi mājā. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Plašāka informācija par iedzīvotāju rīcību avārijas gadījumā pieejama VUGD mājas lapā:

http://vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/vai_tu_zini_ka_rikoties_arkartas_gadījumos_

Objekta avārijgatavība

Objekta drošības sistēmas politika ir vērsta uz avāriju nepieļaušanu un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Objekta konstrukcijas, iekārtas un drošības sistēma tiek uzturēta atbilstoši likumdošanas aktu prasībām. Nepārtrauktu objekta uzraudzību nodrošina apsardzes dienests.

Objekts ir nodrošināts ar nepieciešamajām aizsardzības sistēmām rūpniecisku avāriju novēršanai, kā arī citiem resursiem (ugunsdzēsības līdzekļiem, trauksmes un sakaru līdzekļiem, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, pirmās palīdzības līdzekļiem u.c.) preventīvo pasākumu īstenošanai, kā arī rīcībai rūpnieciskas avārijas gadījumā.

Darbinieki ir apmācīti darba aizsardzības, ugunsdrošības, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas jomās un prot rīkoties avāriju situācijās.

Sadarbība ar glābšanas un citiem operatīvajiem dienestiem

Objekta civilās aizsardzības plānā paredzēta sadarbība ar glābšanas un operatīvajiem dienestiem gan normālā darba procesā, gan avārijas gadījumā. Sakariem ar atbildīgajiem dienestiem paredzēts

izmantot gan stacionāros, gan mobilos tālruņus. Dienestu informēšanai avāriju gadījumos izstrādāta speciāla apziņošanas shēma. Iespējamo avāriju gadījumā paredzēts piesaistīt:

- VUGD;
- Valsts policiju;
- Pašvaldības policiju;
- Valsts vides dienestu;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- Valsts darba inspekciju.

Papildus informācija

Detalizētu informāciju par objekta riska novērtējuma rezultātiem, avāriju seku izplatību, kā arī pārskatu par neatliekamajiem pasākumiem rūpniecisku avāriju gadījumos objektā, kas veicami katra scenārija avārijas ierobežošanai, kontrolei un tās eskalācijas nepieļaušanai, var iegūt, iepazīstoties ar objekta Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai Civilās aizsardzības plānu, kas atrodas objektā Mazā Gramzdas ielā 9, lidostā „Rīga”, Mārupes novadā un ir brīvi pieejams interesentiem pie uzņēmuma dispečera darba dienās no 9:00 līdz 17:00, iepriekš piesakoties pa tālruni 26119555.